Skýrsla stjórnar BSRB

Frá aðalfundi bandalagsins 24. maí 2022 til aðalfundar bandalagsins 17. maí 2023

Ábyrgðarmaður: Sonja Ýr Þorbergsdóttir, formaður
Ritstjóri: Freyja Steingrímsdóttir, samskiptastjóri

PDF útgáfa

Hlaða niður

01

Inngangur

02

Starfsemi og skipulag

03

Kjarasamningar

04

Fréttir og málefni

05

Nefndarstörf

Skrifstofa BSRB er á 2. hæð á Grettisgötu 89, 105 Reykjavík

Sími: 525 8300 | Netfang: bsrb@bsrb.is | Vefsíða: bsrb.is

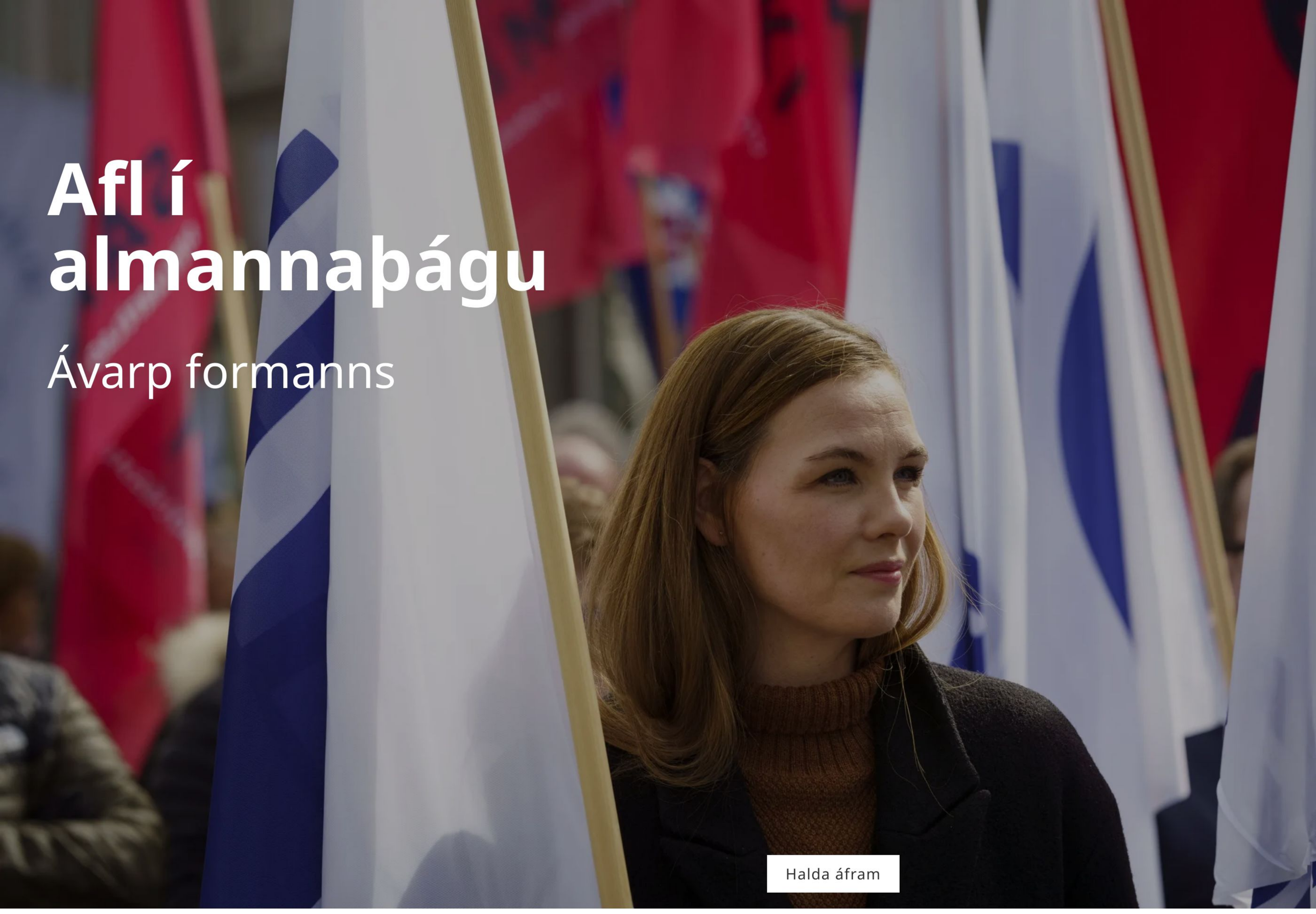

Afl í almannaþágu

Ávarp formanns

Halda áfram

Samstaða og baráttuandi einkenndi starfsár BSRB sem var viðburðaríkt - jafnvel enn viðburðaríkara en við áttum von á þegar við hófum undirbúning kjarasamninga haustið 2022.

Kjarasamningsviðræðurnar við ríki og sveitarfélög stóðu frá desember 2022 og síðustu samningar voru undirritaðir í júní 2023. Samningarnir gilda hins vegar í eitt ár svo það styttist í undirbúning næstu lotu. Þrátt fyrir að kjarasamningsviðræður við ríki og borg tækju lengri tíma en ráðgert var tók kjarasamningur við af kjarasamningi sem er fagnaðarefni. Kjarasamningsviðræður við Samband íslenskra sveitarfélaga endaði hins vegar í hörðum hnút þegar ljóst varð að sveitarfélögin neituðu að leiðrétta augljóst launamisrétti okkar félagsfólks gagnvart fólki í sömu eða sambærilegum störfum. Okkur fannst fjarstæðukennt að það þyrfti að grípa til verkfalla til að knýja fram svo sjálfsagða réttlætiskröfu en það varð niðurstaðan.

Verkfallsaðgerðirnar náðu alls til um 2500 félagsfólks í 30 sveitarfélögum og áhrifanna gætti víða. Það sem stendur upp úr á þessu ári er hugrekkið, baráttuþrekið og samstaða okkar fólks sem vakti athygli á baráttunni með margvíslegum hætti, svo sem með því að mótmæla fyrir utan bæjarskrifstofur, halda ræður, skrifa greinar, halda og mæta á samstöðufundi, vekja athygli á sameiginlegri auglýsingaherferð (oft með mjög skapandi hætti) og svo mætti lengi telja ýmist á vegum síns stéttarfélags undir styrkri stjórn formanna félaganna eða jafnvel að eigin frumkvæði. Samfélagið allt stóð líka sterkt með verkfallsfólki enda vita þau sem er, að þau eru ómissandi! Stuðningurinn birtist meðal annars í því að foreldrar leikskólabarna skipulögðu kröftug mótmæli, skrifuðu greinar og vöktu athygli á málinu á samfélagsmiðlum. Það er ómetanlegt og leiddi til kjarasamninga þar sem markmið okkar náðust að mestu leyti.

Varða rannsóknarstofnun vinnumarkaðarins birti í maí á þessu ári sína árlega könnun um stöðu launafólks. Þó það komi tæplega á óvart að staða launafólks hafi versnað milli ára í ljósi mikillar verðbólgu þá eru niðurstöðurnar engu að síður sláandi. Tæplega helmingur vinnandi fólks á erfitt með að ná endum saman og þeir hópar sem eiga í mestri hættu á að búa við efnislegan skort eru einstæðir foreldrar og innflytjendur.

Við búum í ríku landi – en samt ná stórir hópar láglaunafólks, atvinnulausra, öryrkja og eldra fólks vart að draga fram lífið. Verðbólga hefur lækkað lítillega en er enn mjög há og vaxtahækkanir bíta fast – helst þá hópa sem síst skyldi. Á meðan gerir ríkisstjórnin ekkert til að bregðast við og auka jöfnuð, jafnvel þó hún hafi öll tækin til þess að koma fólki til aðstoðar með húsnæðisstuðningi, vaxta- og barnabótum.

Við stöndum nú frammi fyrir næstu kjarasamningslotu þar sem BSRB og aðildarfélög bandalagsins munu sækja réttlátar kjarabætur fyrir launafólk. Ekki einungis þær sem birtast í launaumslaginu. Heldur ekki síður þær sem birtast í mikilvægum samfélagsbreytingum sem varða okkur öll.

Þrátt fyrir að kjarasamningsviðræður og kjarabarátta hafi einkennt starfsárið voru verkefni bandalagsins að vanda fjölbreytt og er það von okkar að skýrsla stjórnar veiti góða yfirsýn þar um. Öll sem komu þar að eiga miklar þakkir skildar. Öflugt málefnastarf og stefnumótunarvinna fór fram í formannaráði BSRB og stjórn bandalagsins vann ötult starf. Starfsfólk skrifstofu BSRB vann ómetanlegt starf á annasömu ári og fulltrúar bandalagsins í fjölda nefnda, stjórna og ráða stóð vaktina í hagsmunabaráttunni. Sú ríka samstaða sem hefur einkennt okkur er ekki sjálfgefin – það er okkar styrkleiki og hefur skilað þeim árangri sem náðst hefur hingað til. Og áfram höldum við!

„Sú ríka samstaða sem hefur einkennt okkur er ekki sjálfgefin – það er okkar styrkleiki og hefur skilað þeim árangri sem náðst hefur hingað til.“

01 Starfsemi BSRB

Lesa meira

BSRB eru stærstu heildarsamtök starfsfólks í almannaþjónustu á Íslandi. Bandalagið var stofnað þann 14. febrúar 1942 af fjórtán stéttarfélögum með samtals um 1.550 félagsmenn.

BSRB hefur vaxið mikið síðan og í dag eru aðildarfélögin 19 talsins með um það bil 25.000 félagsmenn. Um tveir þriðju félagsmanna aðildarfélaga BSRB eru konur.

Bandalagið leiðir hagsmuna- og réttindabaráttu launafólks sem starfar í almannaþjónustu hjá ríki, sveitarfélögum, ohagnaðardrifnum stofnunum og almennum vinnumarkaði. Bandalagið talar máli félagsmanna aðildarfélaga gagnvart atvinnurekendum og stjórnvöldum og vinnur að markmiðum sínum um að stuðla að bættu velferðarsamfélagi og auknum jöfnuði í samfélaginu.

Aðildarfélög BSRB geta falið bandalaginu að fara með samningsrétt fyrir sína hönd í kjarasamningum í þeim málum þar sem þau eiga sameiginlega hagsmuni en kjarasamningsmál og gerð kjarasamninga er á hendi hvers aðildarfélags.

Hlutverk BSRB er einnig að efla aðildarfélög bandalagsins og styðja þau í því að veita félagsmönnum góða þjónustu. Hluti af því er stuðningur við gerð kjarasamninga, aðstoð við úrlausnir á lögfræðilegum álitaefnum, ýmsar greiningar og rannsóknir á sviði hagfræði og stjórnsýslu og vinna tengd fræðslu- og upplýsingamálum.

BSRB vinnur jafnframt að því að efla samstöðu meðal aðildarfélaga og stuðla að jafnræði í framkvæmd þjónustu til félagsmanna. Þá vinnur bandalagið að aukinni samstöðu og samstarfi á vinnumarkaði innanlands og erlendis.

Þing BSRB, sem haldin eru þriðja hvert ár, fara með æðsta vald í öllum málum bandalagsins. Þar móta þingfulltrúar stefnu bandalagsins og kjósa í helstu embætti. Síðasta þing bandalagsins, það 46. í röðinni, þar þess merki að það var haldið í miðjum heimsfaraldri.

Þingið var síðast haldið með rafrænum hætti september 2021 en hluta þess var frestað til 24. mars 2022 þegar hafði slaknað á faraldrinum og talið óhætt að stefna saman þingfulltrúum. Á rafrænum fundi bandalagsins kusu þingfulltrúar formann, tvo varaformenn og stjórnarmenn sem stýra starfsemi bandalagsins í samræmi við samþykktir. Allir málefnastarf fór síðan fram 24. - 25. mars 2022 þar sem ný stefna BSRB var samþykkt.

Næsta þing BSRB verður haldið 2. - 4. október 2024 á Hilton Reykjavík Nordica.

Formannaráð

Formannaráð BSRB er skipað formönnum allra aðildarfélaga bandalagsins og er formaður BSRB jafnframt formaður ráðsins.

Formannaráðið fundar að lágmarki þrisvar sinnum á ári en boðað er til funda oftar ef þurfa þykir. Frá aðalfundi 24. mai 2022 hefur ráðið fundað alls þrisvar sinnum.

Sérstakur fundur var haldinn í Stykkishólmi 17. og 18. október 2022 með það að markmiði að ræða og ákveða kröfur BSRB gagnvart stjórnvöldum í aðdraganda kjarasamninga 2023. Stefnumótunarvinna og umræður fóru fram á fundinum undir stjórn formanns BSRB.

Formannaráðið skipa eftirtalin:

Arna Jakobína Björnsdóttir
– Kjölur – stéttarfélag starfsmanna í almannaþjónustu
Arnar Hjálmsson
– Félag íslenskra flugumferðarstjóra
Árný Erla Bjarnadóttir
– FOSS – stéttarfélag í almannaþjónustu
Bjarni Ingimarsson
– Landssamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna
Edda Davíðsdóttir
– Starfsmannafélag Mosfellsbæjar
Fjölnir Sæmundsson
– Landssamband lögreglumanna
Guðbjörn Guðbjörnsson
– Tollvarðafélags Íslands
Gunnar Hrafn Gunnarsson
– Starfsmannafélag Garðabæjar
Hafsteinn Ólafsson
– Félag opinberra starfsmanna á Austurlandi
Hermína Ireldarsdóttir
– Starfsmannafélag Húsavíkur
Jóhanna Friðbur Bjarnadóttir
– Póstmannafélag Íslands
Karl Rúnar Þórsson
– Starfsmannafélag Hafnarfjarðar
Marta Ólöf Jónsdóttir
– Starfsmannafélag Kópavogs
Sandra B. Franks
– Sjúkraliðafélag Íslands
Sonja Ýr Þorbergsdóttir
– Formaður BSRB
Traustí Björgvinsson
– Starfsmannafélag Suðurnesja
Unnur Sigmarsdóttir
– Starfsmannafélag Vestmannaeyja
Unnar Örn Ólafsson
– Félag flugmálastarfsmanna ríkisins
Þórarinn Eyfjörð
– Samnýtt
Þórveig Þormóðsdóttir
– Félag starfsmanna stjórnarráðsins

Stjórn BSRB

Á milli þinga og aðalfunda fer stjórn BSRB með æðsta vald í málefnum bandalagsins. Stjórnin stýrir starfsemini í samræmi við lög bandalagsins, stefnumörkun þings, formannaráðs og aðalfundar. Stjórnina skipa alls níu aðalfulltrúar og er formaður bandalagsins jafnframt formaður stjórnarinnar. Í stjórninni sitja formaður BSRB og 1. og 2. varaformaður BSRB ásamt sex meðstjórnendum. Til viðbótar eru sjö varamenn sem kosnir eru á þingi bandalagsins eins og aðrir stjórnarmenn og koma þeir inn á fundi stjórnar í forföllum aðalmanna.

Fundir stjórnar BSRB eru að jafnaði haldnir aðra hverja viku, nema yfir hásumarið eða við sérstakar aðstæður eins og í kjaraviðræðum. Að fundum loknum eru fundargerðir sendar aðildarfélögum bandalagsins svo forystufólk aðildarfélaganna geti verið vel upplýst um umfjöllun og afgreiðslu stjórnar á einstökum málum.

Stjórn BSRB árin 2021-2024:

Sonja Ýr Þorbergsdóttir, formaður BSRB
Þórarinn Eyfjörð, 1. varaformaður BSRB
Árný Erla Bjarnadóttir, 2. varaformaður BSRB
Árný Erla Bjarnadóttir
Fjölnir Sæmundsson
Jón Ingi Cæsarsson
Karl Rúnar Þórsson
Sandra B Franks
Þórveig Þormóðsdóttir

Varamenn:

Marta Ólöf Jónsdóttir
Unnar Örn Ólafsson
Unnur Sigmarsdóttir
Magnús Smári Smárason
Ástríður Sigþórsdóttir
Edda Davíðsdóttir
Guðbjörn Guðbjörnsson

Starfsfólk BSRB

Starfsfólk skrifstofu BSRB fylgir eftir stefnu bandalagsins sem mótuð er af kjörnum fulltrúum þess. Starfsfólk gætir hagsmuna launafólks hvort sem er á opinberum vinnumarkaði eða hjá opinberum fyrirtækjum sem rekin eru í almannaþágu, sinnir hagsmunagæslu gagnvart stjórnvöldum og stendur vörð um réttindi og skyldur félagsmanna aðildarfélaga bandalagsins.

Starfsfólk BSRB undirbýr mál og skipuleggur stjórnarfundi, fundi formannaráðs og aðra fundi sem haldnir eru, stendur fyrir starfsdögum og öðrum viðburðum og kennir á námskeiðum. Starfsfólk veitir aðildarfélögum auk þess fjölbreytta þjónustu og ráðgjöf, til dæmis varðandi lög- og hagfræðilegu efni, kynningarmál, menntamál og fleira. Starfsfólk á skrifstofu BSRB sér einnig um skil lögjalda til aðildarfélaga bandalagsins í gegnum BIBS. Bandalagið sinnir einnig fræðslu og upplýsingagjöf og sér um samskipti við stjórnvöld, önnur heildarsamtök launafólks, atvinnurekendur og erlenda aðila svo fátt eitt sé nefnt.

Frá aðalfundi 2022 hafa orðið nokkrar breytingar á starfsmannamálum. Heiður Margrét Björnsdóttir hefur verið ráðin í nýja stöðu hagfræðings BSRB. Karl Sigurðsson lét af störfum sem sérfræðingur í fræðslumálum og var Friða Rós Valdimarsdóttir ráðin í hans stað. Þá var Rakel Pálsdóttir ráðin staðgengill samskiptastjóra á meðan Freyja Steingrímsdóttir var í fæðingarorlofi frá ágúst 2022 til febrúar 2023.

Ásthildur Torfadóttir, afgreiðslufulltrúi

Björg Geirsdóttir, fulltrúi

Dagný Aradóttir Pind, lögfræðingur

Freyja Steingrímsdóttir, samskiptastjóri

Friða Rós Valdimarsdóttir, sérfræðingur í fræðslumálum

Heiður Margrét Björnsdóttir, hagfræðingur

Hrannar Már Gunnarsson, lögfræðingur

Jóhanna Þorgilsdóttir, fulltrúi

Magnús Már Guðmundsson, framkvæmdastjóri

Sigríður Ingibjörg Ingadóttir, hagfræðingur

Sonja Ýr Þorbergsdóttir, formaður

Sólveig Jónasdóttir, fjármálastjóri

Kjarasamningar & kjaradeilur

Undirbúningur kjarasamninga 2023

Kjarasamningar flestra aðildarfélaga BSRB runnu út 31. mars 2023 en hjá þeim sem semja við almenna vinnumarkaðinn á haustmánuðum 2022. Á vettvangi samningseininga bandalagsins hófst undirbúningur fyrir gerð kjarasamninga í september á síðasta ári. Fundi samningseininga sækir forystufólk, samninganefndir og starfsfólk aðildarfélaganna ásamt BSRB. Þar er rætt um og tekin ákvörðun um þau mál sem félögin vilja sameina kröfur sínar um og BSRB fer þá fyrir ásamt því að skipst er á upplýsingum um undirbúning, gang viðræðna og áherslur aðildarfélaganna.

Samningseiningar BSRB fengu Aðalstein Leifsson, ríkissáttasemjara, á fund sinn til að fjalla um undirbúning fyrir samningaviðræður og hvað skipti máli að hafa í huga þegar sest er að samningaborðinu. Meðal þeirra verkefna sem samningseiningar ákváðu að yrði á sameiginlegu borði BSRB var stytting vinnuviku í vaktavinnu á opinberum vinnumarkaði. Almennt hefur tekist vel upp með kerfisbreytingarnar sem samið var um með gerð kjarasamninga í mars 2020 en einnig ljóst að meta þurfti reynsluna og m.a. gera kröfu um betrumbætur á vaktahvata. Fjöldi funda voru haldnir um efnið þar sem bandalagið mótaði áherslur sínar til vaktavinnunnar og annarra krafna í sameiningu til undirbúnings kjarasamningsviðræðna.

Á almennum vinnumarkaði voru kjarasamningar undirritaðir í desember 2022 en vegna óvissunnar var um skammtímasamninga að ræða til 15 mánaða, frá 1. nóvember 2022 til 31. janúar 2024. Í kjölfarið tóku samningseiningar BSRB þá ákvörðun að vilji væri til þess að gera skammtímasamninga á opinberum vinnumarkaði að því gefnu að stjórnvöld myndu efna loforð sitt um jöfnun launa milli markaða. BSRB fékk þá samningsumboð fyrir hönd aðildarfélaganna um gerð kjarasamninga við ríki, Sambands íslenskra sveitarfélaga og Reykjavíkurborg.

Að því markmiði að tryggja að ríki og sveitarfélög myndu taka markvisst skref í átt að jöfnun launa milli markaða ákváðu einnig BSRB, BHM og KÍ að vinna saman að gerð kjarasamninganna og undir lokin höfðu opinberu launagreiðendurnir þrír, ríki, Samband íslenskra sveitarfélaga og Reykjavíkurborg, einnig ákveðið að vinna að frekari samstillingu og samstarfi. Þannig áttu sér því stað sexhliða viðræður um gerð kjarasamninga á opinberum vinnumarkaði, milli BSRB, BHM og KÍ annars vegar og ríkis, Sambands íslenskra sveitarfélaga og Reykjavíkurborgar hins vegar.

Leiðarljós BSRB í viðræðunum var að verja kaupmátt starfsfólks í almannaþjónustu, enda er veðbólgan farin að bíta almenning verulega og langt síðan fólk á almennum vinnumarkaði fékk sínar kjarabætur. Markmið um að kjarasamningur tæki við af kjarasamningi tókst vegna félagsfólks sem starfar hjá ríki og Reykjavíkurborg en til verkfalla kom til að knýja fram réttlátar kröfur gagnvart öðrum sveitarfélögum. Fljótlega hefst svo undirbúningur fyrir gerð langtímakjarasamninga hjá aðildarfélögum BSRB bæði hvað varðar kröfur gagnvart launagreiðendum og stjórnvöldum.

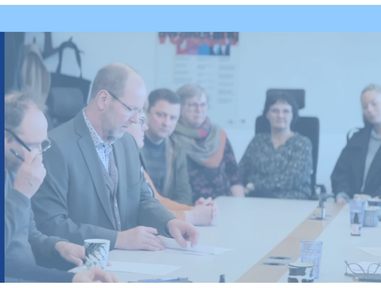

Efni kjarasamninga

Í ljósi þess að horft var til gerð skammtímakjarasamninga var ljóst að fresta þurfti umræðu um önnur mál en þau kjör sem brýnast var að bæta. Kröfur BSRB í viðræðunum snéru því að hækkun launa, desember- og orlofsuppbótar og smávægilegar betrumbætur á vaktahvata ásamt stórhátíðarálagi vaktavinnufólks. Annað bíður næstu kjarasamninga en samkvæmt verkáætlun verður á kjarasamningstímabilinu á sameiginlegu borði allra heildarsamtaka launafólks og opinberra launagreiðenda fjallað um Betri vinnutíma í dagvinnu, Betri vinnutíma í vaktavinnu, endurskoðun veikindakafla og þá verða kjör bakvaktafólks og fyrirkomulag tímavinnuranninga til umræðu. Enn fremur hafa aðildarfélögin gert verkáætlun með viðsemjendum um tiltekin mál sem verða tekin til umræðu fljótlega til að undirbúa gerð næstu kjarasamninga. Þá eiga kröfugerðir stéttarfélaga að liggja fyrir 31. október n.k. og viðræður um gerð nýs kjarasamning skulu hefjast eigi síðar en 15. mánuðir n.k. að því markmiði að kjarasamningur taki við af kjarasamningi.

Kjarasamningar aðildarfélaga BSRB við ríki og Reykjavíkurborg voru undirritaðir 30. og 31. mars og við Samband íslenskra sveitarfélaga 10. júní. Allir samningarnir voru samþykktir í atkvæðagreiðslum meðal félagsfólks. Kjarasamningarnir gilda í tólf mánuði frá 1. apríl 2023.

Kjaradeila BSRB félaga og Sambands íslenskra sveitarfélaga

Á síðustu dögum marsmánaðar náðu aðildarfélög BSRB samkomulagi um launahækkanir og kjarabætur fyrir starfsfólk í almannaþjónustu við ríki og Reykjavíkurborg. Hins vegar slitnaði upp úr samningsviðræðum BSRB við Samband íslenskra sveitarfélaga og var kjaradeilunni vísað til ríkissáttasemjara þann 4. apríl.

Deilan snerist í kjarnann um að nýr kjarasamningur þyrfti að endurspegla þá launamismunun sem starfsfólk BSRB félaga hjá sveitarfélögunum varð fyrir í byrjun árs 2023 vegna mismunandi gildistíma samninga. Félagsfólk aðildarfélaga BSRB gat ekki sætt sig við að fólk sem vinnur sömu eða sambærileg störf, jafnvel inni á sömu vinnustöðum ætti að fá 25% minni launahækkun en þau.

Þar sem Samband íslenskra sveitarfélag neitaði að verða við þeirri kröfu var farið í atkvæðagreiðslur um verkföll viðsvegar um landið, auk herferðar, til að knýja sveitarfélög landsins að borðinu.

Stigandi var í verkföllunum með hverri vikunni sem leið en þau stóðu yfir frá 15. maí til 10. júní þegar kjarasamningar voru loks undirritaðir.

Verkfallsaðgerðirnar voru víðtækar en þær náðu alls til 2500 félaga í 30 sveitarfélögum. Starfsfólk í leikskólum, grunnskólum, höfnum, sundlaugum, íþróttamannvirkjum, þjónustumiðstöðvum, bæjarskrifstofum, áhaldahúsum og fleiri vinnustöðum lögðu niður störf. Áhrif verkfallanna gætti á að minnsta kosti 150 starfsstöðvum um allt land. Ekki var gripið til verkfallanna af léttúð heldur til að knýja fram kröfur gagnvart sveitarfélögum landsins neituðu að leiðrétta launamisrétti gagnvart starfsfólki sínu.

Niðurstaðan varð sú að mánaðarlaun hækkuðu að lágmarki um 35.000 kr, samkomulag náðist um sáttagreiðslu að upphæð 105.000 kr. eftir að ríkissáttasemjari lagði fram innanhústillögu auk þess sem samið var um hækkun á lægstu launum og viðbótargreiðslur fyrir tiltekin starfsheiti. Samningurinn gildir frá 1. apríl 2023 til 31. mars 2024 og nær til um 7000 félagsmanna BSRB.

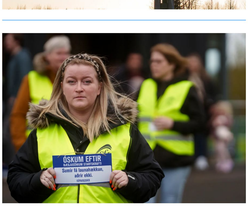

Jöfnun launa milli markaða

Árið 2016 sömdu ríki, sveitarfélög og heildarsamtök launafólks um breytingar á skipan lífeyrismála opinberra starfsmanna. Markmið samkomulagsins var að tryggja sjálfbærni lífeyriskerfisins og kjör launafólks á opinberum og almennum vinnumarkaði yrðu jöfnuð eins og kostur er. Jafnframt var samið um að jafna eigi laun einstakra starfshópa milli opinbera og almenna vinnumarkaðarins til að tryggja að ekki sé kerfislægur launamunur milli markaða. Jöfnunin átti að eiga sér stað á 6-10 árum sem þýðir að henni á að vera lokið árið 2026 í síðasta lagi. Í þessum kjarasamningsviðræðum var krafa BSRB og aðildarfélaga að tekið yrði markvisst skref í átt að jöfnuninni til að tryggja að loforð stjórnvalda verði efnt. Niðurstaðan er áfangasamkomulag um skref í átt að jöfnun launa fyrir þær starfsstéttir þar sem skýrar vísbendingar eru um ómálefnalegan og kerfislægan launamun milli markaða, eða hópa sem tilheyra heilbrigðis- og velferðarþjónustu og veita klíníska þjónustu og menntastofnunum sem sinna kennslu. Nefnd um jöfnun launa milli markaða mun svo áfram vinna að framkvæmd jöfnunar til framtíðar. Hóparnir sem munu fá leiðréttingu samkvæmt áfangasamkomulaginu eiga það sameiginlegt að opinberir launagreiðendur eru að meginstofni til eini launagreiðandinn sem stundum er kallað einkeypisstéttir. Í því felst að sambærileg starfsheiti eru almennt ekki fyrir hendi á vinnustöðum á almennum vinnumarkaði.

Til að vinna að framkvæmd þessa áfanga verða skipaðir tveir undirhópar, annars vegar um störf tiltekinna hópa hjá ríkinu og hins vegar hjá sveitarfélögunum þar sem samtök launafólks á opinberum vinnumarkaði á einnig sæti. Lagt var upp með að tillögur þessa tveggja hópa myndi liggja fyrir í lok ágúst 2023 og leiðrétting á að taka gildi 1. október n.k. Launamyndun starfsfólks sem starfar hjá ríki og sveitarfélögum er ólík, þannig verður fyrst og fremst horft til leiðréttingar í gegnum stofnanasamninga hjá ríkinu en starfsmats hjá sveitarfélögunum.

Um er að ræða áfanga í vinnu 7. gr. nefndarinnar sem kemur til framkvæmda á árinu 2023 til einstakra hópa í samræmi við ofangreint. Nefndin heldur efir sem áður áfram störfum á grundvelli upprunalega samkomulagsins frá 2016 undir stjórn ríkissáttasemjara samkvæmt tímasettri verkáætlun. Helstu verkefni nefndarinnar verða að greina frekar kerfislægan og ómálefnalegan launamun milli markaða, dýpka og þróa aðferðarfræði í því sambandi, skilgreina hlutlæg viðmið og ákvarða hvort og hvenær leiðrétta beri launamun einstakra hópa

Stefna BSRB í framkvæmd

Allt starf BSRB grundvallast á stefnu sem mörkuð er á lýðræðislegum þingum bandalagsins.

Húsnæðismál

Öruggt húsnæði eru mannréttindi sem BSRB stendur vörð um. Hlið opinbera á að tryggja fólki slíkt öryggi með framboði af húsnæði á viðráðanlegu verði, húsnæðisstuðningi og efnahagsaðgerðum sem dragа úr óeðlilegri hækkun húsnæðisverðs. Bandalagið leggur mikla áherslu á málaflokkinn og þetta árið var engin undantekning.

BSRB hefur átt aðkomu að þremur starfshópum stjórnvalda um húsnæðismál undanfarið ár. Þá fyrsti lagði fram tillögur í maí 2022. Umfangsmesta tillaga hópsins var sú að rík og sveitarfélög gerðu með sér húsnæðissáttmála og síðan yrði samið við hvert sveitarfélag fyrir sig um uppbyggingu í samræmi við sáttmálann. Húsnæðissáttmálinn, sem undirritaður var í júlí 2022, kveður á um að byggja skuli 35.000 íbúðir á næstu 10 árum, þar af 4.000 íbúðir á ári næstu 5 árin. Af þeim skulu 30% vera á viðráðanlegu verði, þ.e. almennar íbúðir eða hlutdeildarlánaíbúðir. Auk þess skulu um 5% íbúðanna vera félagslegt leiguhúsnæði á vegum sveitarfélaganna. Enn sem komið er hefur verið undirritaður samningur við eitt sveitarfélag, Reykjavíkurborg.

Nú er að störfum starfshópur um endurskoðun á húsaleigulögum sem hefur það hlutverk að leggja fram tillögur sem hafa það að markmiði að því auka búsetuöryggi fólks með gerð langtímaleigusamninga í stað skammtímasamninga og um aukinn fyrirsjáanleika þegar kemur að breytingum á leigufjárhæð að því markmiði að þær séu sanngjarnar og eðlilegar. Fulltrúi BSRB, BHM og KÍ í þessum teymisvinnu er Sigríður Ingibjörg Ingadóttir, hagfræðingur BSRB. Hún sat einnig, fyrir hönd BSRB, í starfshópi um húsnæðistuðningsmál sem skilaði tillögum í desember 2022. Þar var lagt til að húsnæðisbætur hækkuðu til samræmis við verðlag miðað við árstíðarjafn 2017 og yrðu í framhaldinu sameinaðar sérstökum húsnæðisstuðningi til að auka jafnræði milli leigjenda óháð því í hvaða sveitarfélagi þeir búa. Þá var lagt til að eignaskerðingamörk í vaxtabótakerfinu yrðu hækkuð og að almennt ráðstöfun sérstaks húsnæðisstuðnings inn á fasteignalán yrði framlengd úr árið 2024.

Bjarg íbúðafélag

Frá stofnun Bjarga íbúðafélags árið 2016 hafa BSRB og ASÍ átt í góðu samstarfi þvert á félagsmörk um uppbyggingu leiguíbúða á viðráðanlegu verði fyrir tekjulægstu fólaga sína á landinu. Félagið er rekið án hagnaðarsjónarmiða. Uppbyggingin hjá félaginu hefi áfram á timabilinu. Fyrsta íbúðin var afhent árið 2019 en í dag hafa 811 íbúðir verið afhentar leigutökum, 245 íbúðir eru í hönnunarferli eða byggingu og 803 íbúðir eru í undirbúningi.

Blær íbúðafélag

ASÍ og BSRB hafa sett á stofn Blær ehf. Tilgangur félagsins er þróun byggingarverkefna og fasteignamálfun en þannig er stefnt að Blær verði leigufélag fyrir meðaltekjuhópinn eða þar sem tekjuþak Bjarga stöðvar. Enn á eftir að finna leiðir til fjármögnunar slíks verkefna. Einstaka sóttarfélög geta einnig stofnað fyrir verkefnum á borð við byggingu íbúðuðu á vegum Blævar til að nýta sér þá sérfræðiþekkingu sem þar er fyrir hendi en Blær er í náinu samstarfi við Bjarg, hanng verður fyrsta verkefni á vegum Bjarga framkvæmd á vegum VR sóttarfélags.

Bjarghæð björhæðarsjóð er sameiginlegur sjóður sem er ætlaður til kaupa á íbúðum á almennum markaði sem ætlaðar eru til leigu á vegum félaga sem starfrækt eru á grundvelli laga um hagnaðarekinn leigumarkaðsfélagsmálaráðherra. Hagstofa Íslands og Ríkiskattasemjari í maí 2019. Markmiðið með stofni sérhæfsjóðsins er að safna sig hagnýta tölfræðigögn um laun og eignahag til að undirbúa betur gerð kjarasamninga og fylgja þeim eftir. Nefndinni er ætlað að skulla að því að ábúar samkomulagsins hafi samsigningarskilning á eðli, eignarhaum og þróun hagsýna sem mesta varðar sín gerð kjarasamninga. Á árinu 2022 komu verkþ samskiæmt á [svar: skýrslur](#) en ekki er vitað um árnur sem á hæsti. Umfjöllun í skýrslunum skiptist þáhan í umfjöllun um efnahagsmál, kjarasamningsí yfirstandandi kjaratólu, launaþróun eftir heildarsamtökum og samanburð á launum karla og kvenna. Eftir skýrslunna hefur komið sá gróhum notum. Í þeim er ma. á þá hlina aðgengilegan samanburð á milli heildarsamtaka og tyrja sem eða er að finna annars staðar.

Hagsmunagæsla og samstarf

Samstarf við önnur heildarsamtök á íslenskum vinnumarkaði hefur haldið áfram enda hefur sú samstaða sem náðst hefur um mikilvægi mál aukið slagkraft íslenskis launafólks.

Reglulega er fundað með ASÍ, BHM og KÍ um sameiginlegt mál á borð við kröfur gagnvart stjórnvöldum vegna verðbólgu og vaxtaaðhalds, stöðunnar á húsnæðismarkaði, jóhnun launa milli markaða, lífeyrismála og sameiginlegar áherslur um aukinn jöfnuð og bætt lífskjör almennings.

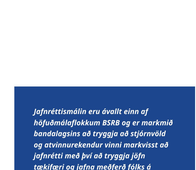

Kjaratölfræðinefnd Vinna kjaratölfræðinefndar hefur haldið áfram á árinu, en nefndin varð til með samkomulagi aðila vinnumarkaðrins, forsætisráðherra, fjármálaráðherra, félagsmálaráðherra. Hagstofa Íslands og Ríkisskattasemjara í maí 2019. Markmiðið með starfi nefndarinnar er að safna og hagnýta tölfræðigögn um laun og eðhaag til að undirbúa betur gerð kjarasamninga og fylgja þeim eftir. Nefndinni er ætlað að skulla að því að ábúar samkomulagsins hafi samsigningarskilning á eðli, eignarhaum og þróun hagsýna sem mesta varðar sín gerð kjarasamninga. Á árinu 2022 komu verkþ samskiæmt á [svar: skýrslur](#) en ekki er vitað um árnur sá hæsti. Umfjöllun í skýrslunum skiptist þáhan í umfjöllun um efnahagsmál, kjarasamningsí yfirstandandi kjaratólu, launaþróun eftir heildarsamtökum og samanburð á launum karla og kvenna. Eftir skýrslunna hefur komið sá gróhum notum. Í þeim er ma. á þá hlina aðgengilegan samanburð á milli heildarsamtaka og tyrja sem eða er að finna annars staðar.

Jafnréttismál

Kvennaframboð 40 ára

Kvennaklstaknour buðu til opins kvennaþings þann 18. mars í tilefni 40 ára afmæli kvennaframboðsins. Formaður BSRB hélt erindi á þinginu undir yfirskriftinni "Fjárhagslegt sjálfstæði kvenna." Hún minnti á að staersta skrefið sem við getum tekið í átt að fullu jafnrétti kynjanna sé oftast á tryggja konum örugga framfærslu og fjárhagslegt sjálfstæði. Þar þurfi að horfa til atvinnuþátttöku, starfsaðstæðna, launa og lífeyrisréttinda – en líka takast á við rótgrónu viðhorf um dólka stöðu og hlutverk kynjanna sem viðhalda megnu ójafnrétti.

Baráttudagur kvenna 8. mars

Boðað var til stafrænrs hádegisfundar á alþjóðlegum baráttudegi kvenna 8. mars. Yfirskrift fundarins var Ryðjum brautina: Metum konur af erlendum uppruna að verðleikum. Að fundinum stóðu BSRB, ASÍ, BHM, Félag íslenskra fjölkrunarfræðinga Fín, Kennarasambandi Íslands, Samtök starfsmanna fjármálafyrirtækja og Kennarasambandi Íslands. Anna Wojtynska, nýjoktor í Háskóla Íslands, flutti aðalfyrirlestur fundarins um stöðu kvenna af erlendum uppruna á íslenskum vinnumarkaði.

Endurmat á virði kvennastarfa

Aðgerðahópur um launajafnrétti og jafnrétti á vinnumarkaði var skipaður af forsætisráðherra þann 13. desember 2021. Stofnun hans á rætur að rekja til krófu BSRB um að gripið verði til aðgerða til að leiðrétta kerfisbundið vanmat á kvennastörfum.

Meginverkefni aðgerðarhópsins er að leggja fram tillögur og vinna að framkvæmd aðgerða til að útrýma launamun kynjanna.

Meira um endurmat á virði kvennastarfa hér

Jafnréttismálin eru ávallt einn af höfuðmálaflokkum BSRB og er markmið bandalagsins að tryggja að stjórnvöld og atvinnurekendur vinni markvisst að jafnrétti með því að tryggja jöfn tækifæri og jafna meðferð fólks á vinnumarkaði. Baráttan fyrir bættum kjörum kvennastétta og fjárhagslegu sjálfstæði kvenna einkennadi starfsárið.

Hinsegin vinnumarkaður

BSRB, Samtökin '78, BHM og ASÍ kynntu á hinsegin dögum 2022 niðurstöður rannsóknar á stöðu hinsegin fólks á íslenskum vinnumarkaði í Veröld - húsi Vigdísar. Þar undirrituðu formenn BSRB, BHM og forseti ASÍ viljayfirlýsingu um aukið samstarf og greiningar á stöðu jafnréttis á íslenskum vinnumarkaði. Heildarsamtökin fengu einnig að taka þátt í gleðigöngunni til að sýna baráttu hinsegin fólks stuðning.

Þá stóð jafnréttisnefnd BSRB fyrir opnum fræðslufundi um hinsegin málefni fyrir fyrrum og starfsfólk aðildarfélaga BSRB þar sem fræðslustýra Samtakanna 78, Tóta í Sæmundsdóttir var með erindi um fjölbreytileika kyns og kynverundar.

Erlent samstarf

BSRB á í góðu samstarfi við erlend heildarsamtök launafólks en bandalagið er aðili að Alþjóðasambandi verkalýðsfélaga, ITUC, Evrópusambandi verkalýðsfélaga, ETUC, og Norrænu verkalýðssambandinu, NFS. Þing sambandanna sem haldin eru á 3-4 ára fresti eru sú stund, auk þess sem fylgst er með málum sambandanna annars vegar beint og hins vegar í gegnum NFS.

Árafm hefur BSRB legi mesta áherslu á samstarf í gegnum Norrænu verkalýðssambandið, NFS, en tveir stjórnarfundir eru haldir á ári hjá sambandinu sem formaður bandalagsins situr. Á fundum NFS hefur að undanförnu mikið verið fjallað um viðbrögð heildarsamtaka launafólks og stjórnvalda vegna efnahagslegra ástands í kjölfar heimsfaraldursins, stríðsins í Úkraínu, umræðu innan Evrópusambandsins um setningu reglugerðar um lágmarkslaun, réttlát umskipti, fyrirhugaðr þing NFS og þing ITUC sem bæði fóru bæði fram síðasta haust.

Þá á situr fulltrúi BSRB í Ráðgjafarnefnd EFTA sem skipuð er fulltrúum aðila vinnumarkaðarins frá Íslandi, Noregi, Liechtenstein og Sviss og fundar reglulega.

BSRB tekur einnig reglulega á móti erlendum gestum en á síðasta starfsári heimsótti m.a. þingmenn frá velferðarnefnd þýska þingsins, framkvæmdarstýri EFTA og starfsfólk úr vinnumarkaðsfélags- og fjölskyldumálaráðuneyti Slóvakíu bandalagið.

Baráttudagur launafólks 1. maí

Baráttudagur launafólks árið 2023 var merksisdagur þar sem 100 ár voru þá liðin frá því fyrsta kröfugangan var gengin á Íslandi. Dagurinn var haldinn hátíðlega um allt land en í Reykjavík var í fyrsta skipti gengið niður Skólavörðustíg. Ítálsið var til sérstakrar heiðurs til að hvetja til þátttóku sem var mjög góð. Á baráttufundi á Ingólfstorgi tóks formaður BSRB fundargestum byr í brjóst og fleiri í forystu BSRB ávörpuðu einnig launafólk m.a. á Akureyri.

Kynningarmál

Ýmislegt hefur gerst í kynningarmálum BSRB á síðastliðnu starfsári og árinu unnið markvisst að kynningarmálum bandalagins með gerð nýrrar kynningarbæklunar þar sem sett eru fram markmið um sýnileika og virkni í kynningarmálum. Enskur og pólskur vefur BSRB leit dagsins ljós á tímabilinu auk þess sem starfsári skýrslugerð var tekin upp. Þá hóf bandalagið einnig göngu sína á Instagram.

- **Fjölmiðlavöktun og greiningar:** Samskiptasjóði vaktar umræðu sem tengist bandalaginu í fjölmiðlum og þá málaflokka sem snerta stefnu bandalagsins. Samantekt með fréttum er send á starfsmenn BSRB og stjórn bandalagsins fresta vikudaga.
- **Vefur BSRB:** Regulega eru birtar fréttir; skoðanapistlar og fróðleikur á vef BSRB sem er heimsóttur af þúsundum gesta ár hvert. Þar má finna ýmsar upplýsingar um bandalagið, aðildarfélög og retinndi launafólks sem eru upplýsandar reglulega. Þá leit ensk og pólsk útgáfa vefsins dagsins ljós á starfsárinu til að auka aðgengi þeirra sem ekki tala íslensku að þjónustu og upplýsingum.
- **Umfjöllun á miðlum:** BSRB vekur ætíjuð fjölmiðla á verkefnum bandalagsins og áherslum með það að markmiði að auka sýnileika og slagkraft BSRB. Auk fréttaog viðtala í dagblöðum, á vefmiðlum og í sjónvarpsfréttum taka forsvarsmenn BSRB einnig þátt í umræðum um samfélagsmál sem tengjast stefnu bandalagsins í útvarpsviðtölum og heitgarþáttum.
- **Auglýsingar:** Til að auka sýnileika og slagkraft BSRB í mikilvægum málaflokkum birtir bandalagið reglulega auglýsingar á samfélags- og vefmiðlum, í blöðum og útvarpi.
- **Frétabréf BSRB:** BSRB sendir út frétabréf mánaðarlega til áskrifenda með hetsu fréttum og fróðleik frá mánuðinum sem var að líða. Fjögur til fimm þúsund áskrifendur lesa frétabréfið í hverjum mánuði.
- **Fundir og ráðstefnur:** Haldnir eru fundir, málstofur og ráðstefnur um málefni sem BSRB vill koma í umræðuna, eftir því sem líðfni gefast til og miðað við að bandalagið standi fyrir eða taki þátt í fjörum fundieim eða ráðstefnum á árí. Bandalagið skipuleggur auk þess fundi í samstarfi við önnur heildarsamtök launafólks.
- **Samfélagsmiðlar:** BSRB nýtir samfélagsmiðla til að miðla frétttum og áherslum bandalagsins til félaga í aðildarfélögum, hagaðila og almennings. Hingað til hefur bandalagið lagt áherslu á birtingar á Facebook en einnig hefur nýlega verið opnaður reikningur á Instagram þar sem hægt er að ná betur til áðurefndra markhópa bandalagsins þar.
- **Starfsmannaskýrsluerð:** Auk árssýrslu gefur BSRB reglulega út árhar skýrslur um efni sem tengjast starfsemi bandalagsins, svo sem umönnunarbilið á höfuðborgarsvæðinu og leikskóla. Áðurefð hefur verið að taka upp stafræna skýrslugerð til að lækka kostnað, auka skilvirkni, minnka kolefnisspor og bæta lesynd bandalagsins með myndrænna efni. Þannig má meta lestur og miða skýrslunum með nýjum aðferðum auk þess sem þær eru aðgengilegar fyrir fatlaða fólk. Fyrsta skrefið í þessu er útgáfa starfsmannar árssýrslu BSRB 2023.

Varða - rannsóknarstofnun

Á árinu hefur starfsemi Vörðu, sem ASÍ og BSRB stofnuðu í maí 2020, verið öflug. Stærsta verkefni starfsársins var umfangsmikil könnun um stöðu launafólks á Íslandi. Niðurstöður könnunarinnar vöktu athygli enda kom m.a. fram versnandi fjárhagsstaða frá því í fyrra. Varða hélt vel sótta kynningu á niðurstöðunum þann 3. maí í þjóðmenningarhúsinu í samstarfi við BSRB og ASÍ.

Varða hlaut þrjá rannsóknastyrki á árinu. Þau verkefni sem unnin verða fyrir tilstilli þeirra er rannsókn á samræmingu fólksýkiðs- og atvinnuúlfs barnafjölskyldna, langtímarannsókn á stöðu innflytjenda og lífskilyrði og heilsa starfsfólks í ræstingum.

Verkefni Vörðu eru að fylgjast með þróun lífskilyrða launafólks í vörð merkingu. Öflun gagna um stöðu launafólks er nauðsynleg í baráttu verkalýðshreyfingarinnar fyrir betri kjörum og réttlátara samfélagi.

Heiðurfór

BSRB skipuleggur reglulega auglýsingaherferðir sem hluti af hagsmunabaráttu fyrir stafrænt líf á almannaþjónustu. Samnlíðka kjaravörðrðum og verkföllum á árinu skipuláagði BSRB auglýsingaherferð aetlað að sækja meðtyr í samfélagið, auka sýnileika og krýja sveitarfélögin að sænningsborðinu. Herferðinni var hleypt af stað 9. maí 2023 undir yfirskrifinni „Sómu laun fyrir sómu stóra" og vakti mikla athygli.

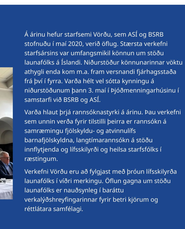

60%

þeirra sem heimsækja vef BSRB eru konur.

25%

þeirra sem heimsækja vef BSRB eru milli 25 og 34 ára.

Nefndarstörf

BSRB skipuleggur nokkuð margt í sínum þágu innan fjögurra ára tímabils og hefur þar margt á sínum vegum.

Á vegum BSRB starfa nefndir og ráð sem heyra undir BSRB sem hafið er. Á síðustu árum hefur verið ákveðinn vaxtarverkur á starfi og á hvaða sviðum sem þörf er á hverju sinni.

Framtíðarnefnd

Framtíðarnefnd BSRB var fyrst haldin á árinu eftir og var mikið líflegri en hefðbundnar nefndir innan bandalagsins.

Mikar breytingar eru á vinnumarkaði vegna, m.a. tæknibreytingar, hnattvæðingar og breyttrar samsetningar á vinnuaflinu. Nefndin mótar á þá þróun hvaða áhrif BSRB á þessi þróun. Stjórnar sem unnar þar sem áætlun BSRB verði tæmandi og hvaða verkefni verði unnin á vegum nefndarinnar. Nefndin er skipuð af stjórnar á ári ársins á ársfundi bandalagsins. Á ársfundinum BSRB og kaldavatnsborðinu á Grandanum er haldin.

Einnig er verkefni nefndarinnar er ekki einn af bráðaverkefnum á starfinu í opinberi á þýðinu. Sem er mikil aukin. Ekkí síðarfundur er haldinn á ársfundinum BSRB er haldinn á ársfundinum BSRB er haldinn á ársfundinum BSRB og kaldavatnsborðinu á Grandanum er haldin.

Nefndarmenn:

Sigríður Ólafsdóttir, formaður
Anna Andrea Sigmundsdóttir
Ólafur Ragnarsson
Ólafur Ragnarsson
Ólafur Ragnarsson

BSRB í tölum

Fjöldi félagsfólks

24494

Félagatal BSRB janúar 2023
Fjöldi félaga í janúar 2023

Heiti aðildarfélags	Fjöldi félaga	Konur	Karlar
Félag flugmálastarfsmanna ríkisins	413	109	304
Félag íslenskra flugumferðarstjóra	152	51	101
Félag opinberra starfsmanna á Austurlandi	120	85	35
FOSS- stéttarfélag í almannaþjónustu	1177	894	283
Félag starfsmanna stjórnarráðsins	178	129	49
Kjölur-stéttarfélag starfsmanna í almannþjónustu	1803	1287	516
Landssamband lögreglumanna	929	271	658
Landssamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna	435	63	372
Póstmannafélag Íslands	495	226	269
Sameyki-stéttarfélag í almannaþjónustu	12294	7720	4574
Sjúkraliðafélag Íslands	1983	1917	66
Starfsmannafélag Garðabæjar	730	528	202
Starfsmannafélag Hafnarfjarðar	729	477	252
Starfsmannafélag Húsavíkur	76	49	27
Starfsmannafélag Kópavogs	1322	943	379
Starfsmannafélag Mosfellsbæjar	527	383	144
Starfsmannafélag Suðurnesja	762	571	191
Starfsmannafélag Vestmannaeyjabæjar	258	187	71
Tollvarðafélag Íslands	111	23	88
Samtals	**24494**	**15913**	**8581**

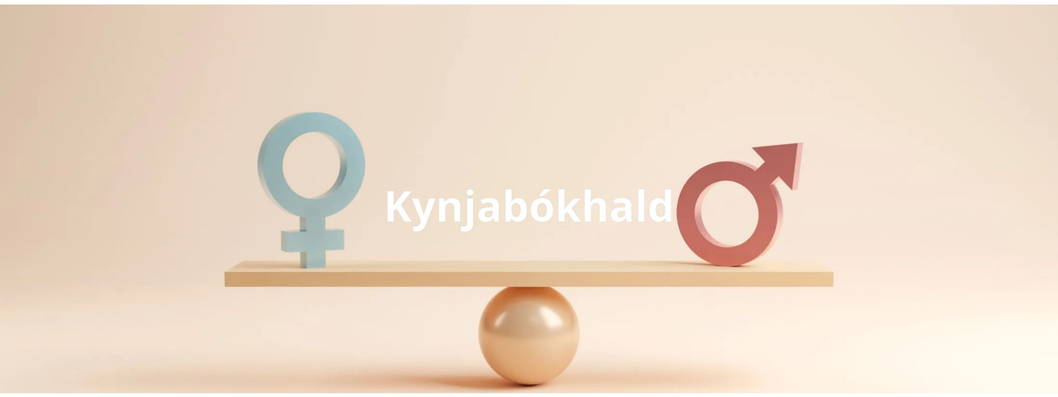

Félagsfólk

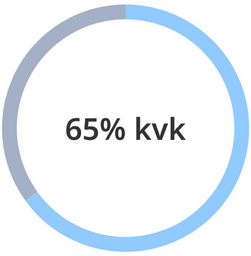

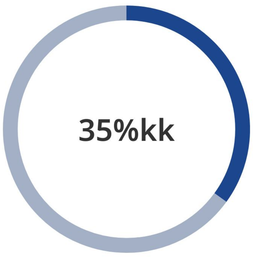

Formannaráð

50%

Það eru jafn margar konur og karlar í formannaráði BSRB

Stjórn BSRB

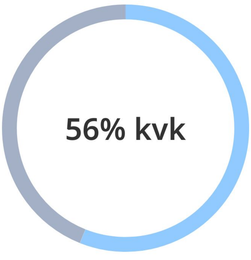

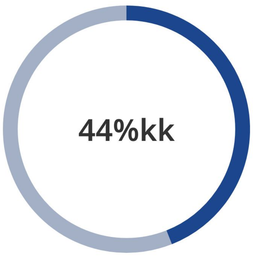
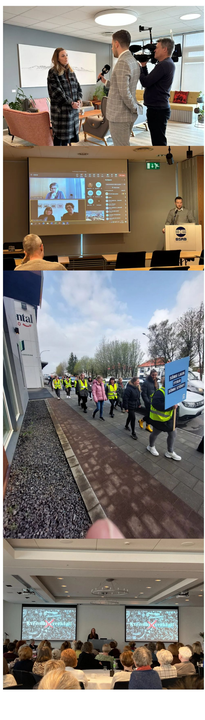
Myndir úr starfi